

Centar za ekologiju i održivi razvoj (CEKOR)
Center for Ecology and Sustainable Development
CEKOR, Korzo 15/13, 24 000 Subotica, SERBIA
Fax:381 (0) 24 523 191, www.ckor.org

Saopštenje za javnost: EBRD da pomogne EPSu da postane ekološki, socijalno i ekonomski održiv **(EPS treba da dobije korporativni žalbeni mehanizam)**

Na jučerašnjem sastanku Odbora direktora Evropske banke za obnovu i razvoj EBRD u Londonu sa predstavnicima nevladinih organizacija, Centar za ekologiju i održivi razvoj CEKOR je zatražio od banke kao investitora da pomogne JP Elektroprivreda Srbije u sprovođenju standarda na koje se obavezala svojom saradnjom sa EBRD.

Posle odobravanja kredita EPS-u u visini od 200 miliona EUR-a krajem oktobra 2015¹ čiji je cilj da se EPS restrukturiira i da mu se poboljša korporativno upravljanje, politike EPS-a, kompenzacije (kod ekspoprijacija stanovništva) i dugoročno planiranje. EBRD je postao jedan od ključnih partnera EPS-a i kao takav su odgovoran kako za pozitivne tako i za negativne posledice rada EPS-a.

EPS se nalazi u ključnoj fazi kada se priprema za veliki investicioni ciklus koji će obeležiti kvalitet električne energije u Srbiji i koji će odrediti da li će Srbija biti u stanju da ispunji svoje obaveze smanjenja emisija CO2 do nivoa smanjenja od 95% u odnosu na 1990 te godine do 2050 te odnosno da li će uspeti da izbaciti fosilna goriva (ugalj) iz proizvodnje struje, odnosno da li će biti u stanju da proizvodnju uglja tokom perioda kada će se polako izbacivati ugalj iz portfolija EPSa sprovodi na ekološki i pre svega socijalno održiv način bez kršenja ljudskih i vlasničkih prava svih lokalnih zajednica koje okružuju kolubarske i kostolačke rudnike uglja.

EBRD kao monetarna institucija ima razrađene ekološke i socijalne standarde koje moraju da ispunjavaju i njeni klijenti. Tako je na primer EPS obavezan da poseduje sopstveni žalbeni mehanizam na nivou korporacije, koji je objavljen u dokumentu „Plan uključivanja zainteresovanih strana na korporativnom nivou“ od septembra 2015. godine i kojim je predviđena procedura za predaju žalbi, izgled obrasca i odgovarajuće procedure. Ove žalbe su odličan mehanizam da svi pojedinci i organizacije na koje neki projekat ili EPS aktivnosti mogu direktno ili indirektno negativno uticati-vlasnici i korisnici zemljišta, stanari ili zakupci bez formalnih prava, stanovništvo koje živi blizu aktivnosti, radnici i zaposleni, mogu da se žale, pored zvaničnih kanala žalbi kao što su sudski procesi. S obzirom da ovaj mehanizam još uvek nije zaživeo, CEKOR je zatražio od EBRD-a da pomogne svom klijentu u uspostavljanju i funkcionisanju te procedure.

Kroz ovaj dijalog sa bankom, CEKOR je takođe predložio da EBRD utiče i zatraži od EPS-a izradu jedinstvene politike raseljavanja, kako bi se na transparentan i održiv način rešio problem raseljavanja ugroženog stanovništva, delova naselja i celih sela koja se nalaze u zaštitnom pojasu udaljenom 500 metara od kopova. Postojeći brojni problemi u selima Kolubarskog i Kostolačkog kraja vezani za raseljavanje traže hitno rešavanje.

Pored svega navedenog, EBRD ima značajnu ulogu, jer svojim novim kreditom za restrukturiranje EPS-a, treba ovom preduzeću da pomogne da pređe sa “prljave” na “zelenu” energetiku. Ako se nastave i pojačaju investicije isključivo u kopanje uglja, srednji i dugoročni planovi dekarbonizacije će biti poremećeni i EBRD će biti zajedno sa EPS odgovoran za klimatske i ekološke posledice.

*za više informacija: Zvezdan Kalmar, koordinator za energetiku i održivi razvoj
065/5523191*

London, 27.01.2016.

¹ <http://www.ebrd.com/work-with-us/projects/psd/eps-restructuring.html>